

TIN LEMAC

Ferenščica 45, HR – 10000 Zagreb

tinlemac01@gmail.com

FANTASTIZACIJA POETSKE GRAĐE U PJESNIČKOJ KNJIZI "OGLEDALO" TOMISLAVA MARIJANA BILOSNIĆA

Ovaj rad nudi proširenje stilističkoga uvida u pjesništvo Tomislava Marijana Bilosnića. Ispituje se kategorija fantastizacije poetske građe, njezina stilska utemeljenost i interpretativni dosezi, a također se izlaže i novi tekstualni model fantastičkoga interteksta i interdiskursa i njemu svojstvenih relacija i modaliteta. Uočeno je kako u pjesničkoj zbirci *Ogledalo* postoji nekoliko signala fantastizacije kao što su fantastičke figure i diskurzi vezani za žanr bajke i mita, kao i metafantastički impuls nekih pjesama. Semiotičkom analizom fantastičkih uzoraka elaborira se navedeni uvid i nudi mogućnost usustavljenja poetske građe druge stvaralačke faze u pjesništvu Tomislava Marijana Bilosnića.

KLJUČNE RIJEČI: *pjesništvo Tomislava Marijana Bilosnića, fantastizacija poetske građe, semiotika, stilistika, interpretacija*

UVOD

Pjesništvo Tomislava Marijana Bilosnića predstavlja veliki stvaralački projekt na obzoru suvremenoga hrvatskog pjesništva. Njegovo poetičko usustavljenje glede mediteranizma kao važne poetičke komponente nalazimo u studiji *Mediterranski tekst hrvatskog pjesništva* Sanje Knežević (2013). Osim navođenja poetičkih i antropoloških konstitutivnih faktora mediteranske poetike, u knjizi je predložena podjela Bilosnićeve pjesništva na dvije faze glede konstituiranja mediteranskoga subjekta i poetičkoga stratuma te povijesne razdiobe postmoderne kao formacije i stila (Knežević 2013: 135). Bilosnićeve pjesnička knjiga *Ogledalo* (2012) ostala je manje zapažena među brojnim pjesničkim knjigama njegove druge stvaralačke faze. Prema tezama Sanje Knežević, druga stvaralačka faza interpretira se augustinovskom poetikom povratka i trajanja (2013: 172), a njoj bi pripadale sve poetske knjige tekuće produkcije od knjige *Znaci za uzburu* (1993). Opis Bilosnićeve poetike izložen je i u kapitalnoj studiji *Hrvatsko pjesništvo od 1950. do 2000. godine* (III. tom) Cvjetka Milanje (2005) u kojemu se Bilosnićevo pjesništvo izmješta iz pitanjaškoga pjesničkog horizonta i grupira u poetiku manirizma i automanirizma. Taj je sloj vidljiv i u stilscome odčitavanju Bilosnićeve pjesništva, napose metaforike (Lemac 2015: 74), a u zbirci *Ogledalo* (2012) kao i u

posljednjim zbirkama (*Tigar* (2009), *Kuća* (2010), *Afrika* (2011), *Molitve* (2012), *Vrt* (2014)) pojavljuje se temeljni stilski postupak grupiranja značenjske jezgre oko centralnoga motiva po različitim diskurzivnim slojevima. Ti su slojevi stanovita diskurzivna polja određenih povijesnih, kulturnih i civilizacijskih iskustava. Time se ostvaruju poetski tekstovi snažne interdiskurzivnosti čime podliježu osim tekstualnim i kulturalnim analizama. U zbirci *Ogledalo* (2012) pronalazimo neke pjesme i citate kao diskurzivne uzorke za sagledavanje fantastizacije poetske građe. U nastavku izlažemo dosadašnja stilska ispitivanja te kategorije uz elaboraciju novoga diskurzivnog modela kojim se pridonosi interpretaciji aksiološke relacije (ne)postojanja fantastike u pjesništvu.

FANTASTIZACIJA POETSKE GRAĐE

Fantastika kao žanrovska kategorija vezuje se za prozu i na njoj uglavnom elaborira. Tomu je tako jer u prozi postoji sloj tzv. *konsenzualne stvarnosti* (Hume 1996: 49) na koju se ucjepljuje fantastička stvarnost i čini kompleks značenja koji je u bitnome recepcijske naravi. Termin konsenzualne stvarnosti može se približiti pojmu mimeze s poetičkoga ili referencijalne stvarnosti (značenja) sa semantičkoga gledišta. U poeziji ne postoji pretapanje dviju ili više stvarnosti kao diskurzivnih slojeva, već se može govoriti o tzv. mogućem svijetu (Vodička 1987; Doležel 1994; Iser 2007) te se ona može približno proglasiti fantastikom s obzirom na to da počiva na metafori kao temeljnoj konceptualnoj kategoriji. Metaforu kao poetički *input* nekoga denotativno obilježenoga proznog teksta tehnički možemo nazvati fantastičkom (Jackson 1996: 138), no u poeziji ona otvara pitanje fantastičke stvarnosti *per se* koja nije diskurzivno dohvatljiva. Iako na aksiološkoj razini rodovsko-žanrovskoga određenja poezije (lirike) nije moguće govoriti o fantastici, bilo je pokušaja govora o toj kategoriji s tekstualne (diskurzivne) razine. U hrvatskoj znanosti o književnosti navedena se kategorija često naziva bajkovitošću ili bajkolikošću, a termin fantastizacije postoji uglavnom u stilističkoj literaturi (Bagić 2012). Terminom *bajkovitost* bitno se sužava tematizacija fantastizacije poetske građe jer se diskurzivno svodi na bajku i neke njezine stilске karakteristike. Na sličnome tragu uspostavljen je diskurzivni govor o fantastizaciji u studiji *Ključ za modernu poeziju* Vlatka Pavletića (1986: 196–221). Pavletić govori o *mitogeno-bajkovitim postupcima i stilemima* u poeziji. Fantastizaciju smatra *semantiziranim obrascem za derealizaciju, univerzalizaciju i otrajnjenje pjesništva* (1986: 196), povezuje je s funkcijama pjesnika-čarobnjaka i pjesnika-proroka i iznosi određene semantičke jezgre koje oprimjeruje i stilistički interpretira. To su iskustvo, bajkovito intoniranje motiva, bajkovito preuveličavanje (ono je u službi poetičke i stilске funkcije realizirane metafore), formule, stilemi čudovitosti (jednostavne i složene numeričke formule), bajkogene figure skrivanja (veliko u malome, malo u velikome) i kompozicijski postupci usmenoknjiževnih formula kolokacije i derivacije. Ovim modelom možemo detektirati stilski markirana mjesta fantastizacije, i to uglavnom one bajkovne ili općenite i formalnom analizom iznjedrili funkciju stanovitoga stilema. U ovome radu nudimo složeniji diskurzivni model fantastizacije koji se tiče uočavanja relacija prema fantastici, tj. fantastičkome žanru i diskurzivnih modaliteta unutar kojih interpretiramo fantastički uzorak. Prije svega, termin fantastizacije

napuštamo i uvodimo preciznije pojmove fantastičkoga interteksta (Lemac 2013: 17) i fantastičkoga interdiskursa. Oba pojma usidruju se u relaciji prema određenome fantastičkom žanru, a to su bajka, mit, legenda, apokalipsa. Pritom, fantastički intertekst predstavlja tekstualne relacije prema određenome žanru koje se iznjedruju njegovim tipološkim kategorijama koje su tekstualno receptibilne (npr. početna i završna formula bajke, tipični likovi bajke i mita), a interdiskurz prema tipološkim kategorijama koje nisu tekstualno receptibilne, već se izvode iz njihova modelskog opisa (npr. čudnovatost u bajkama i apokalipsi, scene stvaranja u mitovima).¹ Oba pojma pokazuju relacioniranje prema fantastičkim žanrovima u svojstvu semantizacije njihovih motiva, tema, stilskih karakteristika i ideologema (Lemac 2013: 17)². Diskurzivni su modaliteti navedenih fantastičkih pojmova: semantička inherencija, transtekstualna resemantizacija, metatekstualna eksplikativnost, retorička ornamentalnost, fenotekstno i genotekstno pozicioniranje. Semantička inherencija ovisi o predmetnome sloju pjesme i u njoj se može govoriti o fantastičkome žanru *per se* i fantastičkim likovima. Vezujemo je za duhovnu liriku. Transtekstualna resemantizacija pojavljuje se kao stilizacija određenoga fantastičkog uzorka u tekstu pjesme. Metatekstualna eksplikativnost pojava je fantastičkoga uzorka (najčešće scene stvaranja iz mita) koja ukazuje na metatekstualnu, metapoetičku ili metaopisnu operaciju. Ona je najsloženija jer se do nje dopire analizom iz perspektive dubinske semantike. Retorička ornamentalnost u funkciji je razigravanja jezične fakture teksta, a fenotekstno i genotekstno pozicioniranje predstavljaju semiotičku analizu fantastičkoga uzorka i teksta pjesma u nalaženju svojstvenih relacija. Metoda analize sastoji se od detektiranja fantastičkoga uzorka koji priručno nazivamo *figura* ili *diskurz*. Pod pojmom *figura* smatramo citat iz pjesme, a pod pojmom *diskurz* tekst pjesme. Navedeni fantastički uzorak ispitujemo formalnom analizom (suodnos s okolinom), i to ponajprije na značenjskoj osi. Postavljamo ga u neki

¹ Na navedenome se modelu radi više godina, a jedan je dio iznesen i na *7th Annual Conference in Literature* u Ateni (Lemac 2014: 333–334) koji će biti izložen u nastavku teksta. Glede modelskoga opisa fantastičkih žanrova, raspoložemo s nekim važnim studijama (Prop 1982; Meletinskij 1983). Glede semantičkih relacija lirske pjesme s bajkovnim prototekstom, interdiskurz je vezan za remodeliranje Proppovih funkcija glede dobivanja nekih bajkovnih struktura u lirici. Te su funkcije: junak stječe čarobno sredstvo (daje se neposredno, pokazuje, izrađuje, prodaje i kupuje, slučajno dospijeva, iznenada pojavljuje samo po sebi, popije ili pojede, ukrade), dopremanje junaka na mjesto gdje se nalazi predmet za kojim se traga (leti kroz zrak, putuje kopnom, pokazuje mu put, putuje prometnim sredstvom, prati krvave tragove), otklanjanje početnih nevolja (sila ili lukavstvo, primjena čarobnoga sredstva) i scene gutanja progonitelja. Semiotičkom analizom tih funkcija i predstavljanjem njihovih aktera i djelovanja u tkivo lirske pjesme dobivamo eksplikacije pojedinih dijelova pjesmovne strukture kao i njihova međudjelovanja u zadanoj kontekstu. Pomoću prve funkcije objašnjava se čudnovatost u vezi s lirskim subjektom ili nekim akterom lirske komunikacije, kao i samo očuđenje poetske građe. Druga nam funkcija pruža uvid u očuđenje pomoću putovanja i metamorfoza, a također se vezuje za prethodno spomenute pjesmine entitete. Treća i četvrta funkcija pokazuju relaciju lirskoga subjekta prema Drugom ili prema lirske objektu i njegov apotropijski učinak u kontaktu sa subjektom (Lemac, Pajević, Šunjić 2016). Relacije prema mitu i apokalipsi bit će detaljno razrađene u budućnosti, stoga na ovome mjestu koristimo dohvatljiva, načelna određenja.

² Ova definicija fantastičkoga interteksta stoji u mojoj disertaciji o poetici i stilistici pjesništva Anke Žagar (Lemac 2013), a misao o interdiskursu i strogome razlikovanju u opisu aksioloških modaliteta javila se relativno nedavno u pripremi novih radova iz ovoga područja. Na nju me implicitno uputila izraelska lingvistkinja i prevoditeljica Tirza Biron na spomenutoj konferenciji u Ateni koja me u pauzi između sekcija pitala o lingvističkoj prirodi fantastičkih signala u poeziji. Na ovome joj mjestu zahvaljujem.

od diskurzivnih modaliteta ili na mjesto hibridizacije dvaju modela³ i pomoću njega interpretiramo stilističkim i semiotičkim putem ako ostajemo samo na razini tekstnoga predloška ili poetički ako upućujemo na autora/icu, njegov opus i ostale kategorije književnoga i izvanknjiževnoga konteksta. U nastavku teksta raspravljamo o primjeni navedenoga modela na tekstove zbirke *Ogledalo* (2012).

FANTASTIČKI UZORCI U OGLEDALU – ANALIZA I INTERPRETACIJA

U zbirci *Ogledalo* (2012) nalazimo neke fantastičke uzorke na kojima možemo obrazložiti ovaj model. Među figurama postoje tri primjera: *Ogledalo ogledalce moje / reci mi na svijetu najljepši tko je* (2012: 5) (navedeni je primjer citatni signal iz Grimmovae bajke *Snjeguljica*), *Narcis se ogleda / nestaje prostora / nestaje vremena* (2012: 47) (motiv Narcisa iz grčkoga mita koji je generički povezan s motivom ogledala i vlastite slike), *Ogledalo umotano u metal / oklopljeno ogledalo / rupa je / vremena / zatvorena maternica / koja nestaje / u vlastitoj prirodi* (2012: 37) (metafora oklopljenoga ogledala predstavlja se fantastičkom metaforom bajkovne čudovitosti, to se postiže značenjskim interferiranjem dvaju diskurzivnih slojeva; Univerzalije (*rupa je / vremena*) i telurnosti (*zatvorena maternica*) koji se nalaze na istoj osi diskurza glede rasporeda polidiskurzivnih interferencija (Lemac 2013: 112)⁴; intradiskurzivni čvor predstavlja semantičko implodiranje Univerzalije u telurnost i postavljanje semantičkoga centra za razmatranje smisla diskurza; fantastičko značenje čudovitosti intenzivira se uporabom glagola *nestajati*. Prva dva navedena signala pripadaju fantastičkomu intertekstu bajke i mita, dok je posljednji vezan za fantastički interdiskurs bajkovne čudovitosti.

Među diskursima nalazimo manifestni diskurz fantastizacije *Ogledalo* (2012: 36), metafantastičke diskurze *Proročko zrcalo* (2012: 31), *U plahti zrcala* (2012: 34) i *U ogledalu snijeg i vapno* (2012: 35) te primjer fantastičkoga diskurzivanja *Anđeli u ogledalima* (2012: 51). Analizirat ćemo svaki pojedini diskurz i elaborirati postavke.

Ogledalo si / znaš tajnu svjetlosti / tajnu jezika // Ogledalo si / znaš i možeš pokazati / onome koji zna / onome koji ne zna / svejedno je // Ogledalo si / mudrost istoka / rascjep za proizvodnju stakla / i svega što se cakli / pod površinom voda // Ogledalo si / ni lomno / ni ravno / duboko i tajno / kao život materije (2012: 36). (U pjesmi je prisutan motiv ogledala koji se uvodi u strukturu lirske komunikacije kao

³ Granice navedenih modela nisu petrificirane, već vrlo otvorene i značenjski varijabilne. Upravo se zato pojavljuju i česte hibridizacije kojima se rasvjetljuje moć interpretativnog aparata i samih tekstnih slojeva na metarazini.

⁴ Termin polidiskurzivne interferencije uveli smo u tekstu o lingvostilističkoj eksplicaciji procesa metaforizacije u pjesništvu Anke Žagar (Lemac 2009: 121–142) i u disertaciji o poetici i stilistici Žagaričina pjesništva (Lemac 2013). On podrazumijeva premeženje diskurzivnih polja u tvorbi značenja i smisla same poezije. Među diskurzivnim poljima može postojati odnos istovjetnosti ili raznorodnosti glede semantičkoga kriterija njihove hijerarhije u diskurzivnome polju neke pjesme ili cjelokupne poetike. Taj se postupak detektira uvođenjem kontekstualnih priključaka i signala koji proizlaze iz sfere nekoga od konstituirajućih faktora poetske strukture. Kod istovjetnoga pristupa strukturiranju intra- i interdiskurzivnih veza ne postoji hijerarhija diskurzivnih polja, dok je kod raznorodnoga ona prisutna, te se u odčitavanju stilističkih i semiotičkih kompleksa značenja mora analizirati odnos diskurzivnih polja intrasemiotički, pojedinačno s kontekstom i ukupno s kontekstom.

lirsko *Ti*. Taj proces pomiče recepcijsku os diskurza i uvodi blizinu sa subjektom čime se potiče stilski proces reifikacije u dubinskim strukturama diskurza. Isti se motiv postavlja u funkciju anaforičkoga ponavljanja čineći diskurz kohezivnijim. U prvoj strofi prisutni su motivi tajnoga znanja (*tajna svjetlosti, tajna jezika*), u drugoj se ukazuje na njegovu magijsku moć, u trećoj se veže za kulturološki (*istok*), svakodnevn (*rascjep za proizvodnju stakla*) i metafizički (*i svega što se cakli / pod površinom voda*), a u četvrtoj pokazuje nepronichnost tajnoga znanja. U prvim dvjema strofama postoje ideologemi bajki, u trećoj interferiraju diskurzivni slojevi, a u posljednjoj se na metarazini govori o fantastičkome impulsu motiva. Značenjske jezgre koje interferiraju u cjelini diskurza ne hermetiziraju sam motiv ogledala, već njegovo značenje čine transparentnijim. Preko bajkovnih signala iz prvih dviju strofa očitava se magijska moć motiva koja iz genoteksta prodire u fenotekst i postavlja se u fenotekstne diskurzivne slojeve koji su karakteristični za zbirku. Posljednjom strofom utvrđuje svoju opstojnost u svijetu i diskurzu. Takva (meta)metafantastička diskurzivna operacija počiva na genotekstnome pozicioniranju i transtekstualnoj resemantizaciji, a sam fantastički interdiskurs postaje indikatorom razotkrivanja zapretanih semantičkih silnica opisivanoga entiteta.)

Zrcalo priča / jezikom krijesnica / jezikom kristala / Ono proriče sudbinu / gušeći sve u očima / u pepeo pretvarajući / skrivene vještice u svili svojoj // Zrcalo sa zorom stiže iz Perzije / iz Tesalije / preko drveća i jama / kroz noć i kišu / Pitagorinu ravnodušnost / koja se pita odakle toliki ljudi u zrcalu / lica koja ne poznajemo / niti znamo da su ikada živjela // Ne znam priča li to zrcalo / o onima koji tek dolaze / proriče li / jezikom civilizacije / jezikom podrijetla / jezikom čovjeka / od čijeg ćemo izgleda / krojiti sudbinu (2012: 31) (U pjesmi postoje brojni kulturološki motivi kojima se demonstrira fantastičko značenje ogledala u smislu bajkovne čudovitosti. Fantastički je interdiskurz razvijen gradacijom tih motiva koja se prostire od metafora tajnoga znanja kao ideologema bajke iz prve strofe do spacijalno-temporalnih koordinata posljednje strofe. On je u službi diskursnoga razvoja metafantastičkoga okvira za tematizaciju središnjega motiva zrcala.)

U pukotini dlake svjetla / brašno zrcala / u zjenici užarena živa / diže se / neopaženo / uplahiti zrcala / do latica noktiju / Sa zrcalom u ruci / život živim / na usnama zemlje / pod pločom puti mjesečine / Obukoh se u plahu zrcala / u njegovu caklinu / a zrcalo planu / glasa se / dok osjeti zimu / zrak koji se bijeli / I s ogrlice pukotine / zrcalo pada / u zvonobunara / a njegov metalni svlak / postaje nova koža životu (2012: 34) (U pjesmi je prisutna sižejna izgradnja okvira fantastičkoga interdiskursa sa slikom spravljanja eliksira kao bajkovnoga ideologema (*U pukotini dlake svjetla / brašno zrcala / u zjenici užarena živa / diže se / neopaženo / uplahiti zrcala / do latica noktiju*), premoreženja funkcija subjekta i pjesnika-čarobnjaka pri čemu subjekt postaje čarobnjakom kao bajkovnim likom i metamorfozama (zrcala) kao bajkovnom stilskom karakteristikom (*Sa zrcalom u ruci / život živim / na usnama zemlje / pod pločom puti mjesečine / Obukoh se u plahu zrcala / u njegovu caklinu / a zrcalo planu / glasa se / dok osjeti zimu / zrak koji se bijeli // s ogrlice pukotine / zrcalo pada / u zvono bunara / a njegov metalni svlak / postaje nova koža životu*). Pomoću diskurzivnoga modaliteta transtekstualne resemantizacije stvara se bajkovni siže pjesme i metafantastički okvir za tematizaciju kojim se razgraničava živo od neživoga i pokazuje stvaranje živoga od neživoga (pomoću motiva zrcala)

kao jedna od stilskih karakteristika bajke. Upravo je u tome genotekstnome diskursnom procesu prisutna i stalna ulančana metaforizacija i povremena iskazno-referencijalna puknuća u poetskoj sintaksi.)

U ogledalu / zlo razmaženih žena / nadmeni urari / sudci sa crvima / zubi / i ždrijela / sluškinja / U ogledalu / oči lijevača željezal oči zlatara / oči cvrčka / oči koje se napinju / kao ogledala koja naglo stare / U ogledalu / snijeg i vapno se miješaju / a zidovi se dijele / dok prostor ogledala / ne ostane napušten / dok kroz vrata ogledala / ne iziđu duše / pune podrtina (2012: 35) (U pjesmi nalazimo motive krležijanske (*žene, urari, sudci, zubi i ždrijela sluškinja*) i nazorovske provenijencije (*cvrčak*) koji pripadaju literarnomu horizontu. U interliterarnoj impostaciji značenja pojavljuju se čvorovi koji signaliziraju početak stvaranja diskurza o zrcalu i fantastičko diskurziviranje. To se stvaranje eksplicira stihovima: *U ogledalu / snijeg i vapno se miješaju / a zidovi se dijele / dok prostor ogledala / ne ostane napušten / dok kroz vrata ogledala / ne iziđu duše / pune podrtina* koji resemantiziraju scenu stvaranja svijeta iz kozmogonijskih mitova. Fantastičko značenje u ovome diskurzu nastalo je transtekstualnom resemantizacijom.)

Ogledajući se gol u ogledalu / izgubio sam tijelo / poput žive ispario / To prozračni anđeli / i duša koja svemir oprčava / skidaju mrlje s lica / U ogledalu čuva se sjaj / koji glača bore / preobražava sliku / uzdižući je / kući nebeskoj / kući s ogledalima / U ogledalima koja supismo / neba u nama / labirinti kristala / koji ponavljaju povratak u sebe (2012: 51) (Prototekst ove pjesme pripada univerzalijama (ogledanje čovjeka u vlastitome bitku i propitivanje istoga). Univerzalijski prototekst fantastički je diskurziviran u slici metamorfoze lirskoga subjekta koja se diskurzivno proteže cijelom pjesmom. Metaforizacijom u stihovima *To prozračni anđeli / i duša koja svemir oprčava / skidaju mrlje s lica* hiperbolički se temelji sama metamorfoza. Stihovi *U ogledalu čuva se sjaj / koji glača bore / preobražava sliku / uzdižući je / kući nebeskoj / kući s ogledalima / U ogledalima koja supismo / neba u nama / labirinti kristala / koji ponavljaju povratak u sebe* čuvaju nerazdruživo jedinstvo univerzalije i fantastizacije postavljajući se u diskurzivnome čvoru. Metamorfoza kao stilska karakteristika bajke u ovoj je pjesmi obrađena transtekstualnom resemantizacijom.)

ZAKLJUČAK

Namjera ovoga rada bila je ekspliciranje aksiološke relacije fantastike u pjesništvu, izlaganje složenoga diskurzivnog modela fantastizacije i primjena u pjesničkoj zbirci *Ogledalo* (2012) Tomislava Marijana Bilosnića. U njoj smo uočili semiotički potencijal fantastizacije na metarazini kojim se usustavljuje govor o njoj kao i govor o samoj zbirci, te transtekstualnu resemantizaciju i genotekstno pozicioniranje kao dva dominantna diskurzivna modaliteta. Time doprinosimo razradi stila pjesništva Tomislava Marijana Bilosnića koji nije naročito istražen kao i neke poglede na teoriju poetskoga jezika kojima se osvjetljavaju diskursni momenti moderne lirike; nerazdruživost inter- i intradiskurzivnih matrica sa značenjsko-smislaonim slojem i nužnost postavljanja teorijsko-metodološkog i analitičkog aparata u osi dubinske semantike teksta i njezinih metainterpretativnih implikacija.

IZVORI

- Bilosnić, Tomislav Marijan. 1993. *Znaci za uzbunu*, nezavisno izdanje, Zadar.
- Bilosnić, Tomislav Marijan. 2004. *Tigar*. Zadar: Udruga 3000 godina za dar.
- Bilosnić, Tomislav Marijan. 2009. *Molitve*. Zadar: Udruga 3000 godina za dar.
- Bilosnić, Tomislav Marijan. 2010. *Kuća*. Zadar: Udruga 3000 godina za dar.
- Bilosnić, Tomislav Marijan. 2011. *Afrika*. Zadar: Udruga 3000 godina za dar.
- Bilosnić, Tomislav Marijan. 2012. *Ogledalo*. Zadar: Udruga 3000 godina za dar.
- Bilosnić, Tomislav Marijan. 2014. *Vrt*. Zadar: Udruga 3000 godina za dar.

LITERATURA

- Bagić, Krešimir. 2012. *Rječnik stilskih figura*. Zagreb: Školska knjiga.
- Doležel, Lubomir. 1994. "Mogući svjetovi i književne fikcije". *Republika* 50, 4/6: 155–172.
- Hume, Kathryn. 1996. "Fantastika i mimesis". *Mogućnosti* 43, 4/6: 45–62.
- Iser, Wolfgang. 2007. "Činovi fingiranja". *Književna republika* 5, 5/6: 39–56.
- Jackson, Rosemary. 1996. "Književnost subverzije". *Mogućnosti* 43, 4/6: 129–147.
- Knežević, Sanja. 2013. *Mediterranski tekst hrvatskog pjesništva*. Zagreb: Naklada Ljevak.
- Lemac, Tin. 2009. "Kiša snijeg i ništa (šivanje teksta metaforom u poeziji Anke Žagar)". *Fluminensia* 20, 1: 121–142.
- Lemac, Tin. 2013. *Stilematičnost lirskog idioma Anke Žagar* (doktorska disertacija u rukopisu).
- Lemac, Tin. 2014. *Textual approach on defining phantasy in poetry*, 7th Annual Conference in Literature, Athens, 9. – 12. lipnja, str. 333 – 334 (održano predavanje, sažetak u zborniku).
- Lemac, Tin. 2015. "Stilski slojevi pjesničke knjige *Afrika* Tomislava Marijana Bilosnića". *Zadarski književni krug*. Zbornik 3: 73–87.
- Lemac, Tin – Pajević, Anita – Šunjić, Ivan. 2016. *Intertekstualne i interdiskurzivne relacije između bajke i lirske pjesme*. Međunarodna znanstvena konferencija *Stoljeće "Priča iz davnine" Ivane Brlić Mažuranić*, Zagreb, 12. – 15. listopada 2016. (održano predavanje).
- Meletinskij, Eleazar Moisevič. 1983. *Poetika mita*. Beograd: Nolit.
- Milanja, Cvjetko. 2005. *Hrvatsko pjesništvo od 1950. do 2000. godine* (III. tom). Zagreb: Altagama.
- Pavletić, Vlatko. 1986. *Ključ za modernu poeziju*. Zagreb: Globus.

Prop, Vladimir. 1982. *Morfologija bajke*. Beograd: Prosveta.

Vodička, Felix. 1987. *Problemi književne istorije*. Novi Sad: Književna zajednica Novog Sada.

PHANTASTIZATION OF THE POETIC STRUCTURE
OF THE BOOK OF POEM "MIRROR" OF TOMISLAV MARIJAN BILOŠNIĆ

This paper offers an extension of the stylistic view on the poetry of Tomislav Marijan Bilosnić. We analyse category of the phantastization of the poetic structure, her stylistic foundation and interpretative ranges, and also offer the new textual model of phantastic intertext and phantastic interdiscourse and his related models. It is concluded that in the book of poems *Mirror* stays men phantastic signs like phantastic figures and discourses that are related to the genre of fairy tale and myth and metaphantastic impulses of some poems. Within the semiotic analysis of the phantastic patterns we elaborate this textual model and offer the systematization of the second poetic phase in poetry of Tomislav Marijan Bilosnić.

KEY WORDS: *poetry of Tomislav Marijan Bilosnić, phantastization of the poetic structure, semiotics, stylistics, interpretation*